

РЕШЕНИЕ

№ 22492

гр. София, 30.06.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 83 състав, в
публично заседание на 02.06.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Теодора Милева

при участието на секретаря Мариана Велева, като разгледа дело номер **2852** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс (АПК) във вр. с чл. 40, ал. 1 от Закона за достъп до обществена информация (ЗДОИ).

Образувано е по жалба на „СТАР ПОСТ“ ООД, представлявано от управителя Д. Д. В., срещу Заповед № РД-08-81/24.02.2025 г. на гл. секретар на Министерство на транспорта и съобщенията (МТС), с която е отказан достъп до информация по т. 1- 3 от заявление с вх. № 33-00-10 от 10.02.2025 г. Предоставен е частичен достъп до информация по т. 4- 6 и пълен достъп до информация по т. 7- 9.

В жалбата са изложени доводи, че заповедта е постановена в нарушение на материалния закон. Твърди, че исканата информация има характер на обществена такава по смисъла на чл. 2, ал. 1 от ЗДОИ и същата е свързана с дейността на задължения пощенски оператор „Български пощи“ ЕАД. Счита, че е налице надделяващ обществен интерес, поради което мотивите на органа, свързани с производствена или търговска тайна са незаконосъобразни. Позовава се на Директива 2008/6, на Решение на ЕС № 2012/2021 г., както и на чл. 47 от Хартата. Моли съда да отмени заповедта в частта, с която е отказан достъп до обществена информация и да се задължи ответникът да издаде заповед за предоставяне на исканата информация. Претендира присъждане на направените по делото разноски.

Ответникът – Министерство на транспорта и съобщенията, в съдебно заседание, чрез процесуалните си представители оспорва жалбата. Счита, че не са налице отменителните основания, посочени в жалбата, а оспореният административен акт е подробно мотивиран от фактическа и правна страна. Към приложената административна преписка са изложени подробни съображения в тази насока.

Административен съд София - град, след като прецени становищата на страните и събраните по делото доказателства, намира за установено от фактическа страна следното:

Административното производство е образувано със заявление с вх. № 33-00-10/10.02.2025 г. на „СТАР ПОСТ“ ООД, с което дружеството е поискало да му бъде предоставен достъп до обществена информация във форма на копия на материален носител или копия, предоставени по електронен път или интернет адрес, където се съхраняват или са публикувани следните данни:

1. Копие от Обобщен годишен доклад за действително направените нетни разходи, както и за разходите за инвестиции (преки и косвени), за извършване на услугата от общ икономически интерес на територията на Република България по разпространение на в периодични печатни издания (вестници и списания) с отстъпки на едро и дребно, директно или на абонаментна основа за 2021 година изготвен от „Български пощи“ ЕАД.

2. Копие от Обобщен годишен доклад за действително направените нетни разходи, както и за разходите за инвестиции (преки и косвени), за извършване на услугата от общ икономически интерес на територията на Република България по разпространение на периодични печатни издания (вестници и списания) с отстъпки на едро и дребно, директно или на абонаментна основа за 2022 година изготвен от „Български пощи“ ЕАД.

3. Копие от Обобщен годишен доклад за действително направените нетни разходи, както и за разходите за инвестиции (преки и косвени), за извършване на услугата от общ икономически интерес на територията на Република България по разпространение на периодични печатни издания (вестници и списания) с отстъпки на едро и дребно, директно или на абонаментна основа за 2023 година изготвен от „Български пощи“ ЕАД.

В отговор на заявлението е издадена обжалваната заповед № РД-08-81/24.02.2025 г. на гл. секретар на МТС, с която е отказан достъп до обществена информация по исканията, формулирани в точка 1-3. С решението административният орган е приел, че информация не попада в обхвата на понятието „Обществена информация“ по смисъла на чл. 2, ал. 1 от ЗДОИ. Посочил е, че последната попада в обхвата на понятието „търговска тайна“, по смисъла на чл. 3 от Закона за защита на търговската тайна (ЗЗТТ), като предоставянето на исканата информация би довело до нелоялна конкуренция по смисъла на § 1, т. 9 от Допълнителните разпоредби на Закона за защита на конкуренцията (ЗЗК). Мотивирал се е, че предоставянето на достъп на трети лица до информацията ще доведе до нейното узнаване и евентуално използване, създава риск от бъдещо неправомерно разкриване и разпространение на чужда търговска тайна, което съобразно ЗЗК е форма на нелоялна конкуренция, която е забранена. Позовал се е и на водените между заявителя и Комисия за регулиране на съобщенията (КРС) дела, по които „Български пощи“ ЕАД е заинтересована страна като е счел, че търсената информация е свързана със съдебните спорове, а не с обществения живот в страната.

При така установените факти, Административен съд София- град достига до следните правни изводи:

Жалбата е подадена в законоустановения срок и от легитимирано лице – нейн адресат и против акт, подлежащ на съдебно оспорване и контрол за законосъобразност, доколкото достъп до исканата информация не е предоставен, поради което е допустима.

Разгледана по същество е основателна по следните съображения:

Заявлението е адресирано до Министерство на транспорта и съобщенията, което безспорно има качеството на задължен субект по чл. 3, ал. 2, т. 1, вр. § 1, т. 4, б. „в“ от ДР на ЗДОИ, доколкото с Разпореждане № 9 от 11 август 2022 г. Министерски съвет определя министъра на транспорта и съобщенията да упражнява правата на държавата като едноличен собственик на капитала в „Български пощи“ ЕАД. В тази връзка съдът констатира, че оспореният отказ е издаден от

компетентен орган и в необходимата писмена форма по чл. 28, ал. 2 от ЗДОИ, но в нарушение на материалния закон.

В заповедта е посочено, че исканата информация не е обществена по смисъла на чл. 2, ал. 1 от ЗДОИ, но липсва каквато и да било аргументация, която да наложи приемането на този извод. Същевременно е налице общо немотивирано твърдение, че информацията е търговска тайна по смисъла на чл. 3 от ЗЗТТ и предоставянето ѝ би довело до нелоялна конкуренция между търговци. Основните мотиви на органа са свързани с позицията, че искането за предоставяне на годишните доклади по т. 1-3 от заявлението има за цел снабдяване с информация, свързана със съдебни спорове по висящи дела, а не за съставяне от заявителя на собствено мнение за дейността на задължения субект.

Настоящият съдебен състав не споделя сочените констатации, обективирани в оспорената заповед. Исканата информация безспорно има характера на обществена такава по смисъла на чл. 2, ал. 1 от ЗДОИ. Съгласно посочената разпоредба обществена информация по смисъла на този закон е всяка информация, свързана с обществения живот в Република България и даваща възможност на гражданите да си съставят собствено мнение относно дейността на задължените по закона субекти. За да е налице обществена информация е необходимо не само информацията да е свързана с живота на група хора, но и да е обвързана с правомощията и дейността на органа, защото само тогава тя би могла да притежава вменената от закона специална цел.

С ПМС № 113 от 28.05.2020 г. за възлагане на „Български пощи“ ЕАД да извършва услуга от общ икономически интерес по разпространение на периодични печатни издания (вестници и списания), с отстъпки на едро и дребно, директно или на абонаментна основа на територията на Република България се определят условията за предоставяне на държавна помощ. По силата на посоченото ПМС тази държавна помощ се предоставя за извършване на услуга от общ икономически интерес – разпространение на периодични печатни издания. Със заповед № РД-08-199 от 24.04.2023 г. на министъра на транспорта и съобщенията, издадена по реда на чл. 3, ал. 4 от ПМС № 113 от 28.05.2020 г., се определя размерът на тази помощ. Тя се определя въз основа на годишен доклад за действително направените нетни разходи, изчислени по методика – Приложение към ПМС, и мотивиран доклад на независим одитор за проверка за съответствие на представения доклад и размера на исканата компенсация с изискванията на методиката съгласно приложението. В случая търсената информация е налична при задължения субект във връзка с проведено производство по реда на чл. 3 от Постановление № 113/2020 г. – за определяне размера на компенсацията, дължима за извършване на услугата по чл. 1, ал. 1, тоест безспорно засяга обществения живот в страната. Касае се за информация, свързана с начина на определяне на дължимата компенсация на база декларираните нетни разходи, което предопределя прозрачност и достъпност на тази информация, каквато е и основната цел на ЗДОИ. Следва да се отбележи, че позоваването от страна на ответника на съдебна практика (Определение № 3307/10.03.2014 г. по адм. д. № 2080/2017 г. VII отд. на ВАС, решение № 8147/13.06.2014 г. по адм. д. № 1184/2014 г. VII отд. на ВАС) в подкрепа на твърдението му, че търсената информация не е обществена, е извадено от контекста. Посочените актове касаят случаи, напълно различни от процесния и са ирелевантни към настоящия спор.

В тази връзка, обществената информация бива два вида - официална и служебна, като в разпоредбата на чл. 10 от ЗДОИ е посочено, че официална е информацията, която се съдържа в актовете на държавните органи и на органите на местното самоуправление при осъществяване на техните правомощия. Служебната информация, според чл. 11 от ЗДОИ е тази, която се събира, създава и съхранява във връзка с официалната информация, както и по повод дейността на органите и техните администрации. Предвид изложеното, исканата информация безспорно има

характера на обществена служебна информация по смисъла на чл. 2 и чл. 11 от ЗДОИ, тъй като касае определянето размера на компенсацията на база изготвения доклад и нейното администриране от Министъра на транспорта и съобщенията, съобразно чл. 3, ал. 2 във вр. с чл. 4, ал. 1 от Постановление № 113/2020 г.

Съгласно чл. 13, ал. 1 от ЗДОИ достъпът до служебна обществена информация е свободен освен ако не попада в изключенията по чл. 13, ал. 2 и не е налице обстоятелството по ал. 4 от същата разпоредба. Достъпът до служебна обществена информация може да бъде ограничен, когато тя е свързана с оперативната подготовка на актовете на органите и няма самостоятелно значение (мнения и препоръки, изготвени от или за органа, становища и консултации); или когато съдържа мнения и позиции във връзка с настоящи или предстоящи преговори, водени от органа или от негово име, както и сведения, свързани с тях, и е подготвена от администрациите на съответните органи. Изрично е залегнало в закона, че достъпът до служебна обществена информация не може да се ограничава при наличие на надделяващ обществен интерес (чл. 13, ал. 4 от ЗДОИ). "Надделяващ обществен интерес" по смисъла на §1, т.6 от ДР на ЗДОИ е налице, когато чрез исканата информация се цели разкриване на корупция и на злоупотреба с власт, повишаване на прозрачността и отчетността на субектите по чл. 3. В случая, надделяващият обществен интерес се презюмира, тъй като предметът на информацията касае законосъобразното определяне на компенсация от държавния бюджет, която „Български пощи“ ЕАД получава за извършената услуга. Предоставянето на тази информация винаги би допринесло за повишаване прозрачността и отчетността в дейността на задължения субект пред обществото. В този смисъл е и разпоредбата на чл. 4, ал. 1 от Постановление № 113/2020 г., съгласно която министърът на транспорта и съобщенията е администратор на помощта като контролът върху процеса на компенсиране с цел недопускане на свръхкомпенсиране на дружеството при извършване на услугата по чл. 1, ал. 1 за периода на възлагане, както и в края на този период се извършва чрез ежегодни проверки от министъра на транспорта и съобщенията или от оправомощено от него лице.“ В ал. 2 е посочено, че за осигуряване на прозрачност Министерството на транспорта и съобщенията публикува по подходящ начин информация относно трансфера на дължимата на дружеството компенсация за извършване на услугата по чл. 1, ал. 1. На съда не е известно, а и по делото няма представени доказателства такава информация да е налична в публичното пространство.

На следващо място, задълженият субект не е съобразил факта, че „Български пощи“ ЕАД представлява „публичноправна организация“ по смисъла на § 1, т. 4, б. „б“ и „в“ от ДР на ЗДОИ, поради това, че едноличен собственик на капитала на дружеството е държавата, в лицето на нейния принципал - министъра на транспорта и съобщенията, и като такава е обект на управленски контрол от негова страна, както и че повече от половината от членовете на управителния му орган се избират от него. Следователно „Български пощи“ ЕАД също е задължен субект по смисъла на чл. 3, ал. 2, т. 1 вр. § 1, т. 4, б. „б“ и „в“ от ЗДОИ. Съгласно чл. 31, ал. 5 от ЗДОИ не е необходимо съгласието на третото лице в случаите, когато то е задължен субект и отнасящата се до него информация е обществена информация по смисъла на този закон, както и когато е налице надделяващ обществен интерес от разкриването ѝ. След като търсената в случая информация безспорно е обществена, а третото лице е задължен субект, налице е първата хипотеза на сочената норма. В този случай не е необходимо да се иска съгласие на третото лице или да се изследва наличието на надделяващ обществен интерес, а се дължи предоставяне на информацията.

За пълнота, съдът не споделя съображенията на задължения субект, че не е налице надделяващ обществен интерес. Съгласно параграф 1, т. 5 от ДР на ЗДОИ не представляват "производствена

или търговска тайна" факти, информация, решения и данни, свързани със стопанска дейност, чието запазване в тайна е в интерес на правоимащите, но е налице надделяващ обществен интерес от разкриването ѝ. До доказване на противното обществен интерес от разкриването е налице, когато тази информация: дава възможност на гражданите да си съставят мнение и да участват в текущи дискусии; улеснява прозрачността и отчетността на субектите по чл. 3, ал. 1 от ЗДОИ относно вземаните от тях решения; гарантира законосъобразното и целесъобразното изпълнение на законовите задължения от субектите по чл. 3 от ЗДОИ; разкрива корупция и злоупотреба с власт, лошо управление на държавно или общинско имущество или други незаконосъобразни или нецелесъобразни действия или бездействия на административни органи и длъжностни лица в съответните администрации, с които се засягат държавни или обществени интереси, права или законни интереси на други лица; опровергава разпространена недостоверна информация, засягаща значими обществени интереси; е свързана със страните, подизпълнителите, предмета, цената, правата и задълженията, условията, сроковете, санкциите, определени в договори, по които едната страна е задължен субект по чл. 3 от ЗДОИ. Действително, „Български пощи“ ЕАД е търговско дружество, но държавата е едноличен собственик на капитала му. В Закона за държавния бюджет на РБ за съответната година за дружеството се предвиждат средства, отпуснати като субсидия от държавния бюджет. Доколкото се касае за публични средства, данните за разходването им неминуемо представляват обществен интерес. Изводът, който се налага е, че с посочената разпоредба е създадена оборима презумпция и тежестта на доказване за липса на надделяващ обществен интерес принадлежи на ответника по жалбата, а не на заявителя (в този смисъл вж. Решение № 416 от 13.01.2020 г. по адм.д. № 12599/2018 г., V отд. на ВАС; Решение № 4394 от 03.04.2018 г. по адм. д. № 10348/2016 г. V отд. на ВАС; Решение № 12185 от 10.09.2019 г. по адм. д. № 683/2017 г., V отд. на ВАС и др.). В случая, липсват данни административният орган да е извършил дължимата по силата на чл. 13, ал. 4 от ЗДОИ преценка за наличието/липсата на надделяващ обществен интерес. Същият единствено е посочил, че надделяващ обществен интерес не е налице, без да изложи каквито и да било мотиви за този извод.

В тази връзка, съдът не споделя и доводите на ответника, че исканата информация представлява производствена и търговска тайна. В оспорената заповед, липсват мотиви защо се приема, че информацията е търговска тайна по смисъла на чл. 17, ал. 2 от ЗДОИ, според който информацията по ал. 1 (обществената информация, създавана, получавана или съхранявана във връзка с дейността на задължените субекти), която представлява търговска тайна и чието предоставяне или разпространяване би довело до неприяна конкуренция между търговци, не подлежи на предоставяне освен в случаите на надделяващ обществен интерес. Съгласно чл. 17, ал. 3 от ЗДОИ задължените субекти по чл. 3, когато отказват достъп до обществена информация на основание ал. 2, са длъжни да посочат обстоятелствата, които водят до неприяна конкуренция между търговците. В конкретния случай не са изложени никакви факти, които да водят до извод за неприяна конкуренция между търговците (не е достатъчно само наличието на отказ от страна на третите лица), а това е пречка да се извърши преценка за правилността на оспорения акт. Нормативната уредба относно защитата на търговската тайна и конкуренцията може да намери приложение само доколкото не ограничава неоснователно достъпа до обществена информация. Посочената уредба има за предмет отношенията между стопански субекти, които не са задължени по смисъла на чл. 3 от ЗДОИ. Предвид горепосочената цел на закона, ирелевантни са обстоятелствата, каква е мотивировката на заявителя, както и съществуващите възможности за контрол върху

дейността на дружеството от специализирана институция. Предвид същата цел, заявителят не дължи да обоснове искането си, в т. ч. да посочи, защо му е необходима информацията. Доводите на административния орган, касаещи възможността исканите данни да послужат за образуване на съдебни дела са ирелевантни в случая. Както беше посочено, дори да се приеме, че е налице „търговска тайна“, същата не подлежи на защита, при наличие на надделяващ обществен интерес от разкриването ѝ (§1, т.5 от ДР на ЗДОИ).

Настоящият съдебен състав е на мнение, че макар жалбоподателят да не е определен по реда на чл. 7 от Закона за публичните предприятия да извършва услуга от общ икономически интерес по ПМС № 113/2020 г. същият може да бъде засегнат от неправилно определяне на компенсацията на „Български пощи“ ЕАД за изпълнение на задължението ѝ по тази услуга. В този смисъл е и произнасянето на СЕС от 24.10.2024г. по дело С-476/23 по сходен казус.

Предвид изложеното и като прецени изцяло законосъобразността на оспорения акт на основание чл. 168, ал. 1 от АПК, съдът в настоящия състав приема, че решението е издадено в установената форма от компетентен орган; при това не са допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила, но отказът не е в съответствие с материалноправните разпоредби и целта на закона.

С оглед изхода на спора и на основание чл. 143, ал. 1 от АПК ответната страна следва да заплати направените от жалбоподателя разноски в размер на 50 лв., представляващи заплатена държавна такса.

Така мотивиран и на основание чл.172, ал.2 и чл.173, ал.2 АПК, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Заповед № РД-08-81/24.02.2025 г. на гл. секретар на Министерство на транспорта и съобщенията в частта, с която е отказан достъп до информация по т. 1- 3 от заявление с вх. № 33-00-10 от 10.02.2025 г.

ИЗПРАЩА преписката на Министерство на транспорта и съобщенията със задължителни указания по тълкуването и прилагането на закона съобразно изложеното в мотивите по-горе.

ОСЪЖДА Министерство на транспорта и съобщенията да заплати на „СТАР ПОСТ“ ООД, сумата 50 (петдесет) лева – разноски по делото.

Решението не подлежи на касационно оспорване.